

Steigen sentralskole

PEDAGOGISK PLATTFORM FOR STEIGEN SENTRALSKOLE – VÅR MÅTE Å DRIVE OPPLÆRING PÅ Revidert august 2004

Enhver skole og et hvert lærerkollegium som vil arbeide profesjonelt, trenger å ha en teoretisk bakgrunn for det arbeidet som utføres. Steigen sentralskole har gjennom mange år drevet med pedagogisk utviklingsarbeid. Hensikten har vært å gi elevene best mulig opplæring i tråd med intensjonene i gjeldende læreplan, for tiden L-97. Arbeidet har gitt resultater i våre arbeidsmåter og vår tenkning, noe som har nedfelt seg i dette dokumentet. Erfaringene som er nedfelt blir vår pedagogiske plattform, m.a.o. styringsredskap for arbeidet vårt. Skolen ble på grunn av det systematiske utviklingsarbeidet utpekt som Bonuskole av departementet skoleåret 2002 – 2003.

Steigen sentralskole feiret 30.-årsjubileum i 2003.

1. BAKGRUNN

1.1 Ansvar for egen læring, Kobbelv, MOT

De første årene ved Steigen sentralskole (70-tallet) var preget av elevuro, frustrasjon, ødeleggelser og dårlig motivasjon. Vi syntes elevene følte lite ansvar for å lære, og innsatsen fra lærernes side stod ikke på noen måte i forhold til resultatet. I ungdomsskolen hang tradisjonene fra teoretisk utvalgsskole også enda igjen. Elevene så ikke ut til å trives.

Likevel var det mange ideer og mange tiltak, men det fantes ikke noen samlet strategi eller samlet målsetting for det vi gjorde. Vi følte at noe måtte skje, men vi visste ikke hvor vi ville og hvordan vi skulle gå fram.

Det ble etter hvert et sterkt ønske hos kollegiet om at vi måtte få til en endring. Frustrasjon og utålmodighet er det beste grunnlag for endring til noe nytt.

I tillegg var en ny mønsterplan klar (M-85), som ga store muligheter. Dette utgangspunktet førte til at vi gjennomførte et personalseminar på Kobbelv skoleåret 85/86. Her samarbeidet vi for første gang målrettet i samlet kollegium. Innsatsen ble stor, men resultatet kunne diskuteres. Da vi i 1986 ble med i MOT-prosjektet (Medansvar og tilpassa opplæring), fikk vi kunnskaper om de arbeidsmetoder og teknikker vi kunne benytte for å komme videre. SMT-modellen (situasjon, målsetting, tiltak).

IKT i bruk

Måltenkning og systematisk planlegging ble viktige redskaper.

Det viste seg også viktig å få festet ting på papiret.

Evaluering kom også inn som et sentralt element.

Likeledes ble vi med i nettverk med andre skoler med lignende utfordringer, og vi både lærte av hverandre, og vi fikk styrket troen på at vi kunne noe, selv om vi var en skole som lå langt utfor "tunge skolesentra".

Den videre prosessen førte til et nytt seminar på Kobbelv høsten 1986. Her la vi grunnlaget for den utvikling som skulle skje videre. Vi laget visjon og hovedmålsetting for skolen, og prioriterte satsingsområder: "Ansvar for egen læring".

Skoleåret 87/88 ble det fokusert på skole-hjem-samarbeidet, noe som senere gjorde at vi kom med i et sentralstyrt skoleutviklingsprosjekt: "Deltagerstyrt skoleutvikling".

Etter dette har vi fulgt opp med "Skolebasert vurdering", hvor elever, lærere og foreldre har fått sagt sitt om skolen og hvordan den bør være. Vi har hatt "Ekstern vurdering" flere ganger.

Viktig har også kurset om "Tema og prosjektarbeid", gjennomført av lærere fra universitetet i Leeds vært. Det samme gjelder "Pilot i Nord", som har gitt oss ideer om hvordan IKT kan brukes på en pedagogisk måte. Viktige nettverksarenaer har vært "Klasserom 2020" og "Classroom 2020".

Å oppgradere skolen på IKT-området har fått en sentral plass i årene 2002-04.

De siste årene har "Tilpasset opplæring" vært vært i fokus på forskjellig vis, dvs best mulig tilpasning til alle elevene på skolen, noe som har ført til at vi har prøvd ut flere pedagogiske metoder.

Læringsstiler og tematisering

Fokus på læringsstiler har ført til at hele personalet er skolert i emnet elevenes læringsstiler, og vi har prøvd å rive oss løs fra lærebokas styring ved å tematisere året (se senere avsnitt).

Skoleringen i læringsstiler har skjedd ved at hele personalet har deltatt i kurs med *Lena Bostrøm* i 2003, og to lærere har vært på kurs med kjente *Rita Duun* i samme emnet. Vi har også hatt lærere på hospiteringsbesøk på skoler i Arjeplog i Sverige, skoler som arbeider etter prinsippet om læringsstiler.

Barnetrinnet har turdag

1.2 Egne erfaringer

Behovsanalyse:

Følgende oppgaver følte personalet at skolen stod overfor i 1986. Det ble satt opp en fremdriftsplan for alle disse områdene:

(uprioritert liste).

- * Bedring av miljøet for elever og lærere
- * Informasjon til foreldrene
Valg av klassekontakter
- * Bedring av lærernes miljø
- * Skaffe ressurser
- * Få lærere utdannet
- * Skaffe kvalifiserte lærere
- * Få elevene motivert i læringssituasjonen
- * Bedre det fysiske miljø
- * Bedre informasjonen fra administrasjonen
- * Bedre bibliotekforholdene
- * Bedre skolens identitet
- * Få faste planleggingsøkter
- * Få utadvendthet til nærmiljøet

”Ut og lær” – forsøksordninger:

Siden vi følte at vi ikke hadde nok kunnskaper på flere felter, ble vi enige om å sende ut lærere til andre skoler hvor det hadde vært gjort arbeid vi hadde behov for. Vi hadde utsendinger fra Tromsø i nord til Bærum i sør. Dette viste seg å være en lønnsom investering. Flere lærergrupper tok til med omorganisering av undervisning og gruppering i klasser.

Teamarbeid, basisgrupper for elevene, og uke/årsplaner, ble satt i gang som forsøksordning.

Våren 2001 besøkte vi forsøksskoler i Rogalandsområdet, noe som ga oss selvtillit til å omorganisere måten vi planlegger og driver opplæring på.

Målsetting og systematisk planlegging:

Målsetting og systematisk planlegging førte gradvis til at lærerne begynte å tenke felles strategi. En relativt faglig sentrert undervisning med forelesninger som viktigste metode, vek etter hvert for en mer allsidig pedagogisk tenkning og undervisning. Vi begynte å ta pedagogikken på alvor. De helhetlige lokale læreplanene så dagens lys.

Det solide teamarbeidet og den systematiske planleggingen er nå ett av de bærende elementer i skolen vår.

Fra ”jeg-” til ”vi-lære”:

Lærerne begynte å arbeide som gruppe, og ikke som enkeltlærere i ”lukkede revir”. Det ble etablert faste lærerteam. Arbeidet i lærerteamene har nå nådd en kvalitet vi er stolte av, og vi har flere ganger hatt andre lærere på besøk for å se hvordan vi arbeider.

Informasjon:

Informasjon til alle fra alle ble et avgjørende moment. Slik informasjon skjer en gang i uka. Flip-over-tavla for ”hurtig-informasjon” er også tatt i bruk. Etter hvert er også vår hjemmeside på Internett blitt et viktig element for informasjon.

Lederopplæring:

Opplæring av skoleledere gjennom MOLIS fikk betydning for utviklingen. Ledelsen har også deltatt i ledelsesopplæring gjennom LUIS og LIS, samt ledernettsverk og et aksjons-læringsprogram i samarbeid med høgskolene i Tromsø, Bodø og København – ”Grenseløst felleskap” (avsluttet i 2002).

Ressursutnyttelse:

Det skjedde også en overgang til å utnytte bedre de ressursene vi hadde, i stedet for å satse på at man kunne kreve mer når man manglet noe.

Lærerne er den viktigste ressursen vi har i skolen. Dette har vi i en viss grad fått gjennomslag for også på kommunenivå, både når det gjelder rammetimetall og kvalifisering av lærere. Vi har imidlertid med uro sett en klar nedgang i ressurstildelingen til skolen. Sterk økning i langtids sykemeldinger skoleåret 2003 – 04 er et klart faresignal.

Nettverksarbeid:

Gjennom MOT-samarbeidet ble vi også med i et meget viktig nettverkssamarbeid på ledernivå, som har vart opp til i dag, hvor også etter hvert nettverk ”Læringsmiljø” overtok, og deretter i 2001 gikk over til ”Klasserom 2020”.

Internasjonalisering

Skolen har etter hvert skaffet seg kontakter i flere land, og vi har hatt besøk av lærere fra mange land. Dette er en utvikling vi hilser velkommen. Gjennom ”Classroom 2020” og Comenius-program har vi nå god kontakt med skoler i Nederland (Groningen) og England (Bedfordshire) (2002 – 2005). Vi har også samarbeidet med skoler i København (se ”Grenseløst fellesskap”) og skoler i vennskapsbyen Podporoshye i Russland. Fra lærerutdanninga i denne byen fikk vi 12 studenter og 3 lærere som var med og laget et Russlandsprosjekt for en hel uke (2002) – alt på engelsk.

Jim Bruke fra Borgoyne middel school i England.com til Norge for å forberede besøk av 13 norske lærere. Besøket er en del av prosjektet "Clasroom 2020", som skolen er med i.

Besøk av russiske studenter og lærere

Karneval i SFO

SFO har strandparty i svømmehallen.

Skolen er nå i 2004 eksklusivt utvalgt til å delta i et europeisk IKT-prosjekt i regi av de europeiske fagforeningene for undervisningspersonale – ETUCE (The European Trade Union Committee for Education). Grunnlaget for at vi er tatt ut er deltagelsen i prosjektet "Pilot i Nord".

SFO

Skolen har i skoleåret 2003-04 endelig fått i gang en god SFO-ordning. Antallet deltagere ser ut til å øket, og vi tror at Leinesjord SFO er kommet for å bli.

1.3. Erfaringer fra andre skoler

Andre skoler av tilsvarende størrelse vi hadde kontakt med, gjorde lignende erfaringer som oss. Vi lærte av hverandre. Siden vi kom tidlig i gang med prosessen, følte vi en ekstra stimulans i det å ligge i forkant. Dette kunne imidlertid virke negativt inn på skoler som ikke var kommet ordentlig i gang, en følelse av å ikke få noe til.

1.4. Kurs/seminarer

Kurs og seminarer ble altså et viktig element for å kvalifisere den enkelte lærer og kollegiet som helhet til den pedagogiske oppgaven.

Personalet har hatt 5 fellesseminarer:

1. Kobbelvseminaret skoleåret 1985/86
2. Kobbelvseminaret skoleåret 1986/87
3. Innhavseminaret skoleåret 1990/91
4. Innhavseminaret juni 2001
5. Innhavet juni 2003

Etter dette har nettverksarbeidet gjennom RKK-systemet blitt et viktig element for kollegalæring.

Dessuten har hele personalet vært på hospiteringsbesøk i Bedfordshire utenfor London i 2002.

Utsending av personer til kurs har vært begrunnet ut fra skolens behov i følge prioriterte oppgaver. Dett har ikke alltid vært like populært, og det er kommet reaksjoner fra enkeltlærere som føler at de ikke har fått utvikle seg etter personlig ønske (de tradisjonelle fagkurs).

Gjennom RKK-samarbeidet har vi hatt et vesentlig bedre tilbud enn i andre kommuner.

Bilder fra "mattedagen" mai-04

1.5. Teoretisk ballast Pedagogisk grunnlag og filosofi

Som en grunnstein i all pedagogisk praksis må det ligge en filosofisk ballast, og virkemidlene må være bevisst valgt. Vi bygger vår pedagogiske praksis på en del forutsetninger:

* Et humanistisk menneskesyn.

Dette er et **positivt menneskesyn**.

Det vil si at mennesket har **store iboende og ubenyttede ressurser** (ikke godt eller vondt i utgangspunktet)

Respekt og oppmuntring kan frigjøre disse ressursene.

Mennesket er likeledes et **ansvarlig individ**. Det søker ansvar og opptrer ansvarlig om forholdene ligger til rette.

Mennesket har **frihet til å gjøre valg**. Vi er ikke låst i en bundet form av arv og miljø. et slikt grunnsyn betyr ikke at man skal la være å sette klare grenser for elevene. Tvert imot er det viktig at personalet blir tydelige og trygge lederfigurer for elevene.

* Et demokratisk ledersyn.

Et demokratisk ledersyn innebærer at lederen gir alle i organisasjonen mulighet til å innvirke på arbeids- og læreforhold.

Lederen skal være lydhør for andres meninger og synspunkter.

Flertallssynspunkter blir respektert.

Det innebærer imidlertid også at lederen tar endelig avgjørelser, når meninger spriker.

* Et demokratisk elevsyn.

Dette innebærer at elevene får reell innflytelse på arbeidsforhold og skoledag. Elev- og klasseråd skal være viktige påvirkningsorganer, ikke bare treningssted for opplæring i demokrati. Elevrådet er derfor knyttet direkte til rektor.

* Tro på at utvikling fremmer.

En skole som ikke utvikler seg, vil fort stagnere. Utvikling og prosessarbeid vil i seg selv utløse ressurser og kreativitet. Forskning viser at skoler hvor man jevnlig reflekterer over egen praksis, får til den beste læring, og unngår også å stivne i et system som ofte blir grobunn for problemer.

* Læring gjennom erfaring.

Ved å utprøve forskjellige modeller, vil vi få erfaring med forskjellige løsningsmodeller for pedagogisk virksomhet. Evaluering av det vi gjør blir helt fundamentalt. Vi må også

gjennom nettverksarbeid, målrettede kursopplegg og studieturer, lære av andres erfaring

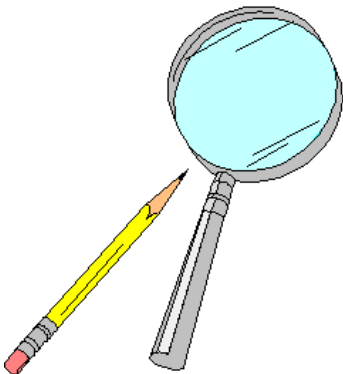

* Styrking av egenverd ("stolthet")

Profilering og markedsføring av skolen er virkemidler som skal brukes for å øke selvtilliten og egenverdet både hos lærere, elever og foreldre. Eksempler på dette er presentasjon av skolen for andre lærere (besøk), prosjektarbeid som framføres for publikum, bruk av aviser og radio, kursvirksomhet for andre, personalpleie, forsøksvirksomhet, informasjonsmøter, elektronisk hjemmeside, m.m.

* Informasjon

God og riktig informasjon til alle deltagere i organisasjonen er svært viktig. Spesielt viktig er det at administrasjonen informerer lærerne, og at kontaktlærere informerer videre til elevene og foreldrene. Skolens hjemmeside må være et viktig informasjonsmedium både til foreldre og andre. Skolen må bruke alle de informasjonskanaler som er tilgjengelig.

* Evaluering

Uten evaluering har vi ikke mulighet til å få oversikt over om tiltak som er satt i gang har fungert. Siden vi har hatt skoleevaluering i flere år, hvor både lærere, elever, teknisk personale og foreldre har deltatt, er det naturlig å bygge utviklingen av skolen på resultatene fra denne evalueringen. Erfaringen har vist at vi ikke må prøve å evaluere alt på en gang. Det er bedre å ta ut enkeltområder. Det er også riktig å bruke varierte evalueringsmetoder. Sammendrag av resultatet skal være tilgjengelig for alle i organisasjonen. Resultatet skal nedfelles i en skolerapport ("årsmelding") Se ellers eget kapittel.

* Etisk fundament

Vårt etiske ståsted i pedagogisk sammenheng skal med jevne mellomrom tas opp til drøfting. Her skal vi drøfte aktuelle etiske problemstillinger vi møter i hverdagen. Problemstillingene kan være knyttet til forholdet lærer – lærer, lærer – elev, lærer – foreldre, lærer – lærestoff.

* Mobbing

Skolen har gitt mobbeproblematikken stor vekt fra skoleåret 2003 – 2004. Det er utarbeidet et eget manifest som blir bindende både for skolens ledelse, kommunens ledelse og elevråd. Det er også laget rutiner for hvordan skal behandle mobbetilfeller

2 BYGGESTEINER

Byggesteinene i den pedagogikken vi valgte, utkrystalliserte seg fort. Den måtte bygge på flere ting.

Først og fremst måtte vi få et nærmere og mer formalisert samarbeid mellom lærerne. Oppbygging av team ble da løsningen.

Undervisningen måtte dernest bygge på et systematisk planarbeid. Planleggingen måtte gå fra de store langsiktige fagplanene, via årsplaner, til periodeplaner, ukeplaner og individuelle planer.

Neste byggestein ble et formalisert, forpliktende samarbeid elevene mellom. Hvordan dette skulle gjøres, var et problem. Hvordan skulle man få til et slikt samarbeid elevene imellom? Vi var en periode innom faglige basisgrupper for elevene, men dette ble gradvis forlatt rundt år 2000. Nå er vi kommet dit at også andre former for grupperinger, forpliktende samarbeid må utprøves. I tråd med UFD's påbud gjennomførte vi skoleåret 2002/03 basisgrupper på 10 – 12 elever, med en kontaktlærer som ansvarlig for gruppen. Erfaringene er rimelig gode, men det kan være vanskeligere å få til en "klassefølelse" blant elevene.

Kattemusikal - valguka høsten 2003.

Underholdning fra scenen da vi feiret jubileum

Av større prosjekt kan nevnes: Hav, Hår, Grease, Ringeren fra Notre Dame, Den levende skogen, Aurora m.fl.

Et kjennetegn ved vår skole er de store, tunge prosjektene som strekker seg over et langt tidsrom, og krever store ressurser. Det er et mål at disse ikke skal forsvinne, men fortsette for å styrke samholdet i hele skolesamfunnet, og være med på å profilere skolen.

Det vil være naturlig at vi gjennomfører et større prosjekt annet hvert år. Det kan være både kulturprosjekter og prosjekter av mer faglig art.

På denne bakgrunn kan vi si at pedagogikken, eller rettere; plattformen for vår pedagogikk, er tuftet på følgende byggesteiner:

- * Det teambaserte samarbeidet hos personalet; teamoppbygging

Eksamen 2003

- * Den planbaserte undervisninga;
 - Læreplanens generelle del, ”De 7 mennesker”, hovedmålene i fagplanene, årsplaner med grunnlag i disse 7 mennesker, tema/prosjektplaner, ukeplaner, og individuelle planer.
- * Den gruppebaserte undervisninga;
 - Basisgrupper, eller fleksible gruppeformer som ivaretar den sosiale læringa, klassetrinnet, eller elevene samlet.
 - * Prosjekter, både større kulturprosjekter og mindre fag/emneprosjekter.
 - * Uteaktivitet etter plan bygget på tanken om at elevene skal få både kroppslig og intellektuell trening, og at opplæringen er mer enn å sitte i et klasserom.
 - Skolen som lærende organisasjon.

Vi ønsker å rive oss løs fra den tradisjonelle oppstykkingen av dager og uke, som har manifestert seg gjennom rigide timeoppsett og lærerjag for å få oppfylt alle delmål i L-97.

3. FORSØKSORDNING

Skolen deltok i perioden 2001 – 2003 i en forsøksordning, hvor lærerne bant mer tid i klassen, og hvor alle lærerne hadde samme leseplikt, men fordelte arbeidsbyrden etter avtaler gjort i lærerteamet.

Ved evalueringen våren 2003 ville ikke lærerne beholde ordningen, men staben var villig til å beholde ens leseplikt for lærerne i u-skolen (23,3 t/uke og 26 t/uke for barneskolelærerne). Skoleåret skulle fortsatt tematiseres, og det var vilje til å ha variasjon i arbeidstid fra uke til uke. Dette innebærer i praksis at teamet legger ny timeplan hver uke. Dette er en ordning som gir god utnyttelse av personalressursen, men belaster spesielt teamlederen mye.

Grunnleggende elementer i vår pedagogikk

På et personalseminar **mai 2003** ble et flertall av personalet enige om følgende grunnleggende prinsipper for måten vi skal drive opplæring på.

Bading på Brennviksanden

En del av barnetrinnet besøkte Skarbu (ca. 600 m over havet.)

Målet med tematisering av året er:

- Mer helhetlig tenkning
- Få til bedre tverrfaglig undervisning
- Løsriving fra læreboka som styringsinstrument og over til L97-styring
- Skape fleksibilitet i opplæringa, og opplæring som er tilpasset begivenheter, vårt nærmiljø, og skolens satsingsområder
- Få enheter som bedre lar seg evaluere

Hva vi skal gjøre:

- Alle klassetrinn skal dele opp skoleåret i tema.
- Temainndeling arbeides ut på høsten. Utgangspunktet er L97.
- Hvert tema skal ha en overskrift – ”tema”- som skal få konsekvenser for opplæringa.
- Normal temalengde er 2 – 5 uker
- Det settes klare opplæringsmål for temaet, både faglig og sosialt
- Det settes opp tydelige mål for å oppnå gode leseferdigheter – gjelder alle trinn
- Formidle målene også til foreldrene (krav fra foreldresiden)
- Det settes også opp mål for stedsbasert opplæring – turer, ekskursjoner osv.
- Målene evalueres og resultatene dokumenteres

Organisering av elevene

Målet er å:

- Gi systematisk oppfølging av enkeltelever i sin progresjon
- Gi enkeltelever større trygghet
- Få mer håndterlige elevgrupper for lærerne
- Skape fellesskapsfølelse

Hva vi skal gjøre:

- Opererer med klassetrinn som enhet, ikke klasser, for eksempel 9. trinn. Barnetrinnet lager sine egne betegnelser.
- Elevene deles i ansvarsgrupper på rundt 10 – 12 elever, som gjelder for hele skoleåret.
- Hver gruppe gis et navn som gir identifikasjon
- Teamet foretar den nødvendige inndeling. Det tas hensyn til hjelpebehov, kjønn
- Klassestyrerressursen fordeles
Hver gruppe tildeles en kontaktlærer som får ansvar for å følge opp elevenes progresjon både faglig og sosialt

Klasseromsundervisning

"Uteskole"

- Personalet har fortsatt fellesansvar for alle elevene
- Utarbeide plan for fellesaktiviteter på tvers av klassetrinn

Hva slags planer trenger vi?

Målet med planene er:

- Å få til en systematisk kunnskapstilegnelse hos elevene
- Lage forutsigbarhet både for elever, lærere og foreldre
- Være en motiveringsfaktor
- Sørge for at sentralt satte mål blir nådd
- Være utgangspunkt for evaluering – har man nådd målene?
- Være grunnlag for dokumentasjon

Hvilke planer trenger vi:

- Plan for satsingsområdet for skolen og trinnet - utviklingsplan
- Plan for tema gjennom året
- Plan for felles aktiviteter på skolen – kalender
- Ukeplaner/periodeplaner
- Plan og strategi for mobbing
- Plan for fysisk aktivitet – uteskole (Husk målsetting)
- Plan for forbedring av lese-skriveferdigheter ??

Skolebasert vurdering

I dette begrepet ligger alle de teknikker vi bruker for å finne ut hvor vi står og hvordan vi skal bli bedre, så som pedagogisk utviklingssamtale, spørreskjema, Elevinspektørene, elevsamtaler, medarbeidersamtaler, evalueringsmøter, utsagn fra besøkende osv.

Målet med skolebasert vurdering er:

- Å få til en lærende organisasjon
- Å gi grunnlag for utvikling
- Å gi grunnlag for å bli bedre
- Å skaffe dokumentasjon
- Et åpent styringsredskap hvor deltakerne har innflytelse

Hva slags skolebasert vurdering trenger vi:

- Pedagogisk utviklingssamtale med teamene to ganger i året
- Elevsamtaler for alle elevene minimum to ganger i året – knyttes til utviklingsmål og fagmål
- Elevlogg skal brukes, og tilpasses det enkelte trinn
- Evaluering med elevene etter avsluttet tema
- Ungdomsskolen skal gjennomføre "Elevinspektørene" minst en gang i året
- Medarbeidersamtale med lærerne
- Spørreskjema skal brukes med varsomhet

Foreldre overtok undervisningen da lærerne var på kurs.

Foreldre/hjem-kontakt

Mål:

- Å støtte hjemmet i oppfostring av eleven (L97)
- Gi god informasjon til foreldrene
- Å bedre elevenes utvikling og framgang
- Skape trygghet for eleven
- Skape et godt klassemiljø

Hva vi skal gjøre:

- Lovpålagt kontakt er 2 ganger i året

Fra nå:

- Det skal være skriftlig kontakt med foreldrene minst 4 ganger i året. Kontakten innebærer informasjon om både faglig- og sosiale forhold som gjelder den enkelte elev.
- Kontakten skal være til hjelp for elevene for å kunne nå oppsatte mål, både faglig og sosialt, derfor skal vi trekke lærdom av det forsøket som er gjort både i 9. klasse skoleåret 2002/03 og i barneskolen.
- Det skal vær minst 2 foreldrekvelder i året, hvor elevene presenterer arbeide og gjerne står for arrangementet.

Tilpasset opplæring for alle

Mål:

- Oppnå tilpasse opplæringa for den enkelte elev, ut fra elevens ståsted faglig og sosialt
- Gi eleven mulighet til best mulig individuell vekst og utvikling
- Skape godt læringsmiljø
- Gi elever med hjelpebehov best mulig forhold for trygghet, vekst og utvikling

Hva vi skal gjøre:

- Forvalte lærer og assistentressursen på teamet med utgangspunkt i elevens behov
- Ta utgangspunkt i at elevene har forskjellig læringsstil. Legg det til grunn for varierte læringsmetoder
- Bruke stor grad av elevaktiv læring
- Prøve ut nivådelte kurs (periodevis etter behov hos elev og elevens ønske), gjerne på tvers av klassetrinn
- Gi alle elevene, også de faglig sterke muligheter ved å mest mulig bruke ”åpne oppgaver” (jfr. 10. klasse 2002/03 – ”Oppdrag”)
- Bruke uteklasserommet i opplæringa (stasjonsbasert opplæring)
- Utnytte de muligheter IKT gir for å individualisere opplæringa

4. DET TEAMBASERTE SAMARBEIDET

4.1. Beskrivelse, sammensetning, prinsipper for sammensetning etc.

Barneskoleteamet 2002/2003

På skolen vår, som har to paralleller på ungdomstrinnet og er 3-delt på barnetrinnet, ble det naturlig å dele inn i team etter klassetrinn. Vi har således fire team; barneskoleteamet, 8.-teamet, 9.-teamet og 10.-teamet. Periodevis arbeider 1. – 4. og 5. – 7. som underteam.

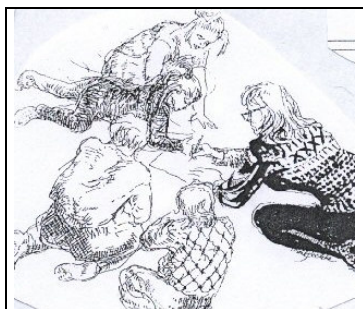
Teamene består av lærere som sammen dekker mest mulig opplæringen på det aktuelle trinn. Vi søker i størst mulig grad å legge all undervisning for de enkelte lærerne til ett klassetrinn. Det har vist seg meget vanskelig å være medlem av to eller flere team samtidig. Alle lærerne på skolen vår skal være medlem av et team.

Det samme gjelder assistentene vi måtte ha. Det ville ha vært naturlig og nyttig at assistentene var med i all planlegging på teamene, men til nå har vi ikke fått ressurser til en slik ordning.

Mennesker er forskjellige, har forskjellige interesser, temperament, personlige egenskaper etc. I et kollegium på nesten 30 personer, sier det seg selv at ikke alle kan samarbeide like bra. En viktig oppgave for rektor – i nært samarbeid med tillitsvalgt og inspektør – er å finne fram til de rette konstellasjonene med henblikk på samarbeid. Stor grad av åpenhet fra den enkelte lærer er viktig for at rektor skal lykkes i dette arbeidet.

Rullering er også viktig. Vi er ett kollegium og en skole, derfor er det viktig at flest mulig samarbeider med hverandre.

Folk kan gå lei av hverandre. Det er et viktig argument for å skifte samarbeidspartnere fra tid til annen.

Når teamene skal sammensettes, vektlegger vi at:

- Medlemmene skal sammen dekke alle fag på det aktuelle klassetrinn.
- De skal kunne samarbeide og utfylle og inspirere hverandre.
- De skal kunne kommunisere med hverandre og trives i hverandres nærvær.
- De skal kunne vise, gi og motta omsorg.

Fleksibilitet blir et nøkkelord i alt teamarbeid.

4.2. Teamets oppgaver og ansvar

Hvert team har en teamleder som velges av teamet. Valget skal ta utgangspunkt i den man finner best egnet til vervet, ikke etter rullering.

Teamene har ansvaret for det meste når det gjelder undervisning, årsplanlegging, ukeplanlegging, foreldrekontakt, evaluering, koordinering av prosjekter, fordeling av oppgaver og andre ting knyttet til den daglige undervisningen. Teamet har også sammen ansvaret for å tilpasse opplæringen for hver enkelt elev.

Viktigere enn dette er kanskje den nære kontakten som oppstår mellom medlemmene i et team. I et teamarbeid skal vi ta ansvar for hverandre og sørge for at den enkelte i størst mulig utstrekning får realisert seg selv. I startfasen av et teamarbeid er det derfor påkrevet med en dyptgående diskusjon om egenskaper, kunnskaper og forventninger hos den enkelte lærer, med henblikk på en klar rollefordeling innad i teamet. I en samarbeidssituasjon oppstår det uenighet. Det er lov! I teamet har man krav på forståelse og konstruktiv kritikk.

Teamet er også forum for pedagogisk debatt og humørskaping, klagemur og skryteklubb. Det skal også kunne tas opp problemer som favner videre enn klassen, og på denne bakgrunnen gjøre utspill overfor skolens ledelse og øvrige organer som personalmøte, foreldreråd, fagforening etc.

Informasjon til skolen skolens ledelse om aktiviteter og problemområder er helt vesentlig for å få til en helhetlig ledelse av skolen. Dette er et felles ansvar for teamledere og kontaktlærere.

4.3. Vikar.

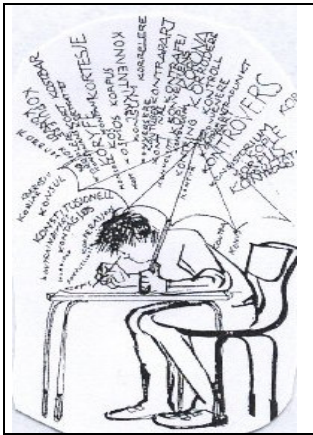
Teamet er tildelt en viss vikarressurs. Denne ressursen er lagt ut på lærerstillinger. Dermed kommer ressursen elevene til gode, også når det ikke er fravær.

Teamet skal i utgangspunktet forsøke å takle vikarbehov innenfor teamet, ut fra at de vet best hva som skader klassen/elevene minst. Kan behovet ikke løses, melder man fra til inspektør. All vikarvirksomhet hvor andre personer blir tatt inn, skal meldes til inspektør.

4.4. Kontaktlærers rolle i teamarbeidet.

Kontaktlæreren

Kontaktlæreren har et spesielt ansvar i teamarbeidet. Skal arbeidet fungere, må disse få ansvar, og ta ansvar. Det forventes av kontaktlærerne at de følger opp vedtak i teamet.

Det er ikke slik at kontaktlærerne har en slags reservasjonsrett i forhold til beslutninger tatt av teamet i fellesskap. Snarere er kontaktlærernes plikt å rådføre seg med teamet før beslutninger tas.

Elevene deles inn i ansvarsgrupper på 10 – 12 elever, med en kontaktlærer som ansvarlig for gruppa. Teamet utpeker kontaktlærere og fordeler elevene.

Kontaktlærerne er det ansvarlige bindeledd mellom teamet og elevgruppene. Hovedansvaret for informasjon til elever og heim er kontaktlæreren. Likeledes er det kontaktlæreren plikt å påse at rutiner i forhold til elevene og administrasjonen følges opp, og at informasjon gitt på info-møter kommer til elevene.

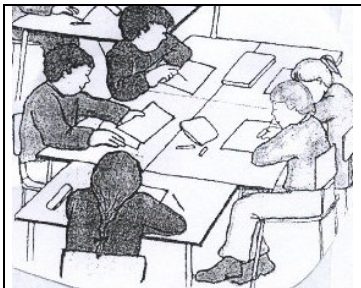
Erfaringene etter forsøksperioden (pr. 2003) viste at å dele våre ”gamle” klasser i to, med en kontaktlærer og en ”vara”-lærer har fungert best. Dermed er det alltid en ansvarlig lærer til stede. I barneskolen har man hatt en ansvarslærer pr. trinn.

Elevsamtaler og foreldresamtaler

Kontaktlæreren har også et hovedansvar for å gjennomføre elevsamtaler så ofte som mulig, og også ha god kontakt med foreldrene både gjennom samtaler og skriftlig kontakt.

Elevsamtalen skal være en fortrolig veiledningssamtale for elevene, med hovedhensikt å hjelpe elevene å utnytte sine ressurser på best mulig måte, slik at han/hun kan utvikle seg både faglig og sosialt. Elevsamtalen bør gjennomføres etter hver temaperiode.

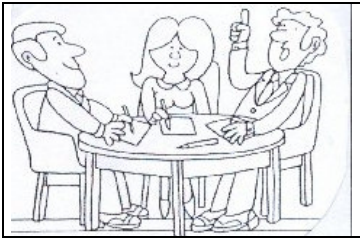
Antallet samtaler med foreldrene skal være minst to i året, men ved Steigen sentralskole ønsker vi at det skal være flere. Samtalene legges så langt som mulig i kontaktlæreren arbeidstid.

4.5. Tid til team

På vår skole er det vanlig å bruke minst to skoletimer i uka til teamarbeid. Vanligvis bruker vi to morgentimer fra 08 til 09. Møtene kan for eksempel legges til grupperom i umiddelbar nærhet av klasserommet, slik at tilsyn med, og

nødvendig hjelp til elevene kan foregå samtidig. Noen ganger kan det bli nødvendig å legge møter etter skoletid.

Teamarbeidet skal prioriteres. Nest etter samværet med elevene i opplærings situasjonen, er det den høyest prioriterte oppgaven vi har – viktigere enn oppgaveretting, foreldremøter, personalmøter etc.

4.6. Begrunnelser og utfordringer

Når vi jobber sammen i team, er det først og fremst fordi vi tror at det er riktig i forhold til den jobben vi skal gjøre. Vi tror ikke ”den ensomme læreren” kan løse oppgavene som skolen er pålagt. L-97 pålegger lærerne i grunnskolen nært samarbeid. Vi tror at vi gjennom et tettere samarbeid gjør jobben bedre, - vi gir bedre opplæring. Som lærere får vi ofte tilbakemelding, positiv og negativ, på det vi gjør. Vi blir ikke ensomme med problemene som oppstår. Vi blir konfrontert med flere syn på saken, og vi gleder oss sammen, og bygger dermed opp stoltheten og trygghet hos hverandre.

Vi jobber i team, ja vel, men vi er ikke ferdig med det. Utfordringene er mange og til dels kompliserte. Noen team fungerer bedre enn andre, noen fungerer på enkelte områder – de lager planer og setter dem ut i livet, men kanskje den pedagogiske debatten og konfrontasjonene uteblir. I noen tilfeller fungerer kanskje ikke arbeidet i det hele tatt – vi har et team av ”ensomme lærere” .

Hele tiden må vi stille oss spørsmålene:

Hvordan får vi et team til å fungere?

Hva slags metoder skal vi bruke?

Hvordan skal vi få en god evaluering av teamarbeidet?

Nådde vi de målene som ble satt?

Lager ripssaft

Tegner bær

Konsentrasjon

5. OPPLÆRINGA

Beskrivelse av opplæringsmiljøet, årsplaner, periodeplaner, ukeplaner og individuelle planer.

5.1. Den planbaserte opplæringa.

All opplæring skal planlegges grundig. Planene skal fremme en god og forutsigbar opplæring, både for lærere og elever. "Oisan-læreren", dvs læreren som tar alt på sparket, har ikke lenger plass i skolen.

5.2. Inndelingen av dagen og året.

Læreren møter i utgangspunktet på skolen klokken 08.00, elevene klokken 09.00. Dagen for elevene inndeles i 4 økter på 65 og 70 minutter. Mellom øktene er det felles pauser for elevene, slik at de har sjanse til å møte venner.

Året deles inn tematisk i perioder. De 7 menneskene i Læreplanen er et godt utgangspunkt. Disse er:

- Det meningssøkende mennesket
- Det skapende mennesket
- Det arbeidende mennesket
- Det allmenndannende mennesket
- Det samarbeidende mennesket
- Det miljøbevisste mennesket
- Det integrerte mennesket

Disse menneskene innebærer ferdigheter vi forventer at elevene skal lære, og som sammenlagt skal gjøre dem til "gagnelige og selvstendige mennesker" (Formålsparagrafen for skoleverket). Av praktiske grunner som er gjennomdrøftet i teamet, kan andre temaoverskrifter velges. Ingen tema kan være under 2 ukers lengde.

Noe av hensikten med tematiseringen er å gi mer helhetlig opplæring, og ikke minst greie å løsrive oss fra lærebokas styringstyrani.

5.3. Opplæringsmiljøet.

Forskning viser at elevene lærer best ved egenaktivitet, noe som lett glemmes i dagens skole.

Vi ønsker å dreie opplæringen fra å være preget av forelesninger ved tavla, til større del av tiden med læreren som veileder. Dette må ikke forstås slik at forelesning og gjennomgang av nytt stoff ikke kan være godt egnet som

Fiskeprosjekt på barnetrimnet

metode i en del av opplæringstida, men metoden skal ikke være den framherskende.

Vi ønsker mer tematisk og helhetlig læring, og mindre oppsplitting i fag. Prosjektmetoden vil være en naturlig arbeidsmåte, men vi vil også prøve ut metoder som ”Storyline” og ”Den didaktiske stien”. Prosjektarbeid skal alltid være produktorientert, dvs at de skal ende opp i et produkt som elevene både må vise fram, og som blir vurdert etter fastsatte vurderingskriterier.

Vi ønsker variasjon i bruken av metoder, også innenfor hvert økt. Det siste er spesielt viktig på de laveste trinnene.

Vi ønsker mest mulig individuell tilpasning til den enkelte elev, både den teoriflinke og den teorisvake.

Det legges sterkere vekt på at ferdigheter innlæres, enn å pugge stoff, men det utelukker ikke at enkelte ting må pugges, når dette er det mest hensiktsmessige for god læring, for eksempel multiplikasjonstabellene og gloser.

Det er viktig å lære å søke kunnskap selv, enn å få det rislet inn fra en lærers munn. Bibliotek, Internett, aviser og TV, samt personer med kunnskap, blir vanlige kilder. Læreboka, både den nye og gamle, kan være gode oppslagskilder, men skal ikke være rådende styringsinstrument for læreren.

Vi ønsker å gi eleven mest mulig kontakt mot primærkilden, for eksempel vil ekskursjon til en bedrift gi bedre lærdom, enn å lese om bedriften. Selvsagt er det her begrensninger i økonomi og muligheter, men Internett, telefon, og besøk av folk med ønsket kunnskap på skolen, kan hjelpe mye.

Vi ønsker å bruke ”uterommet” utenfor skolen til opplæring. I noen tilfeller kan det være mer formålstjenlig at eleven for en periode arbeider hjemme (hjemmedager), på en bedrift, eller i en interessegruppe utenfor skole.

Vi ønsker også i sterkere grad å få opplæring på tvers av klassetrinnene.

Vi vil også opplæringsmessig følge opp og utnytte i læring den internasjonalisering som elevene møter og opplever både i og utenfor skolen.

Den musiske dimensjonen skal gjennomsyre det vi gjør, dvs at vi lar elevene ta i bruk sine kreative evner, noe som spesielt får uttelling i de praktisk estetiske fag og i presentasjon av prosjektarbeid. Kreativitet skal selvfølgelig gjennomsyre alle fagområder og økter.

Knivkurs var et av kursene i en av valgukene

5.4 Valgukene

Når det gjelder eleven og skolens valg, så vil dette bli oppfylt gjennom to valguker, og ved at man arbeider prosjektorientert.

IKT brukes mye

Skolens elever deltar i videokonferanse med politi, utetjeneste og andre i Bodø

Skolens hjemmeside:
www.steigen.kommune.no/steigen_skole

Tilvalgsfagene vil finne plass i prosjekter og tema gjennom året. Inntil videre vil tysk ha sine faste økter for de elevene som har valgt dette tilvalgsfaget.

5.5 Bruk av IKT - Innhenting av informasjon

IKT har etter hvert blitt et sentralt verktøy for å bearbeide og innhente informasjon. Vi vil fortsatt ta i bruk og utforske mulighetene det nye mediet gir, og vi ønsker å ha oppdaterte muligheter til å utnytte dette kunnskapspotensialet..

Det lokale skolebiblioteket skal utbygges som oppslagsbibliotek og være en viktig informasjonssentral. På lengre sikt ønsker vi at Folkebiblioteket blir ”hjertet” i skolemiljøet, helst ved at det flyttes nært opp til skolen.

IKT

I UFD's plan for ”Framtids-Norge” ser man god kompetanse i IKT som en av de vesentligste faktorer for et postmoderne Norge, etter oljealderen. Kunnskapsbasert teknologi vil bli en avgjørende innsatsfaktor. Man venter også at mange av de arbeidsplassene som kommer, og som godt kan ligge i grisgrendte strøk, vil være basert på IKT. Vi vil derfor arbeide for å nyttiggjøre oss IKT slik at det blir et redskap for bedre læring.

Alle elevene som går ut fra Steigen sentralskole skal ha god kompetanse i bruk av IKT når de forlater skolen.

Vi ønsker å prøve ut virtuelle (kunstige) klasserom og digitale mapper for elevene, mapper som følger elevene gjennom skoleløpet. Litt lenger fram i tid ønsker vi å utnytte bredbåndsteknologien til toveis lyd/bilde-kommunikasjon. Hensikten med dette er å utnytte andre eksterne læringskilder vi ikke har i skolebygget.

Skolens hjemmeside

Hjemmesiden skal avspeile skolens virksomhet, og her skal alle som ønsker det finne planer, resultater og nyheter som gjelder skolen.

Skolen ble av departementet uttatt til å representere med ”god praksis” på UFD's kvalitetskonferanse i Oslo i 2003, og også tatt med i departementets eksempelsamling for skoler som bruker IKT på en god måte, utgitt i 2004.

Brannøvelsen høsten 2003

Alle elever samlet for å få informasjon og opplæring etter brannøvelsen.

5.6. Pedagogisk verksted.

Undersøkelser viser at skoler som makter å bli en lærende organisasjon, det vil si en mest mulig felles enhet som lærer av tidligere erfaring, vil ha vesentlig bedre sjanse til å bli en god skole både for elever og lærere.

Forskjellig former for evaluering vil i denne sammenheng bli et nødvendig element.

For at vi skal lære av vår pedagogiske praksis, innfører vi i 2002 "Pedagogisk verksted" hver annen uke. Dette skal være et forum hvor vi inspirerer hverandre til å bli bedre lærere, prøve ut nye metoder, evaluere tiltak, og fortelle om "de gode øyeblikk" i pedagogikken, hvor vi fikk ting til å fungere. Vi skal også informere hverandre om kunnskap vi har fått på kurs eller studiebesøk.

5.7. Årsplanene/halvårsplanene

Årsplanene lages for hvert år for å få oversikt over framdrift gjennom året, og er lærerens viktigste arbeidsredskap for å få oversikt og helhetlig tenkning. Det skal lages en halvårsplan/årsplan for hvert klassetrinn. Innholdet i planen skal være:

- Inndeling av året i tema
- Turer og aktiviteter
- Prosjekter
- Arbeidsmetoder
- Plan for tilpassa opplæring
- Plan for sosial læring
- Skolerute med innplottede tidspunkt for turer, temauker, tentamener etc.
- Plan for foreldre/hjem-samarbeid og elevsamtaler

Årsplanene lages av teamene for det/de klassetrinn de har ansvaret for, før terminen begynner. Det kan være nyttig å trekke foreldrene og elvene inn i arbeidet med årsplanen. Det skal i alle fall gjøres når det gjelder individuelle planer, og det bør være et mål å få dette til i større grad enn det som har vært vanlig til nå. Slikt samarbeid må imidlertid ikke gå på akkord med vår profesjon som lærer. Det er vi som er fagfolkene og som behersker de pedagogiske metodene.

5.8. Periodeplanene – fagenes plass.

Periodeplaner lages for eksempel 2 - 5 uker. De skal ha en overskrift som viser fokus i perioden. I disse planene presiserer man de områder man vil lære noe om, og hvilke fag som skal være sentrale. Likeså skal det framgå hvem av lærerne på teamet som har ansvaret for de forskjellige fagområdene.

Arbeidsmetodene skal framgå av planen, og det er vesentlig at perioden ender opp i en form for oppsummering, evaluering eller produkt.

Periodeplanene bygger på hovedmålene for hvert fag slik de er presisert i læreplanen, og teamet har ansvaret for at de ferdigheter som er skissert der, blir nådd i løpet av skoleåret. *Vi vil forsøke å rive oss løs fra detaljstyringen i fagplanene, siden dette lett fører til en lærebokstyrt undervisning.*

For enkelte elever med stort hjelpebehov kan det være aktuelt med konkrete lekseplaner.

5.9. Ukeplaner

Ukeplanene er arbeidsredskap i første rekke for elevene, men også i stor grad for lærerne og foreldrene. Ukeplanene angir det arbeid som skal utføres i klassen en uke. Den inneholder fagfokusering, arbeidsmetoder og arbeidsoppgaver. Foreldrene ønsker at praktisk informasjon om ting som eleven skal huske, skal komme med.

Planen gir også en oversikt over hvordan tiden skal brukes, men gir anledning til individuell tilpasning. Det er ikke noen ting i veien for at "ukeplanen" går over lengre eller kortere tidsrom enn en uke. Det kan være hensiktsmessig med kortere perioder i innlæringsfasen på barnetrinnet, og lengre perioder i forbindelse med prosjekter av mer langvarig karakter.

Ukeplanen skal lages av teamet på de ukentlige teammøtene. Det er naturlig og ønskelig å ta elevene med på råd før dette arbeidet.

Ukeplanene skal ikke være en tradisjonell lekseplan som angir fra dag til dag-arbeid.

5.10. Tilpassa opplæring.

Alle elevene har i følge Opplæringsloven rett til tilpassa opplæring. Dette gjelder både den faglig sterke eleven og den eleven som trenger hjelp. Det gjelder også sosial tilpasning og sosial læring.

Ukeplaner 10. klasse:

http://www.steigen.kommune.no/steigen_skole/10/oppdrag.htm

Ukeplaner 4. klasse:

http://www.steigen.kommune.no/steigen_skole/1-4/ukepl4.htm

Elever i arbeid

Spesielt skal vi være på vakt slik at elever med spesielt hjelpebehov får den tilpasning de trenger.

I utgangspunktet skal vi også greie å tilpasse forholdene og undervisningen også for elever med de fleste typer handikap.

Tilpasningen må finne mange former, og her er det viktig at personalet bruker kreativitet som gir rom for variasjon av metoder.

Prosjekter, valguker, sosiale tiltak, gruppetiltak, individuelle tiltak og ILK kan være måter å tilpasse undervisningen på.

Ukeplaner og årsplaner bør tilpasses hver elev. EDB er her et utmerket hjelpemiddel for å få dette til, og vi må utforske videre mulighetene dette redskapet gir.

Teamet har en sentral rolle når det gjelder å bruke ressursene på en slik måte at elevene med spesielt hjelpebehov får den opplæring de har krav på.

Individuelle planer – individuell hjelp

Om en elev har spesielt hjelpebehov skal det lages individuelle planer for eleven (IOP). Denne planen skal være en kontrakt mellom skolen, eleven og foreldrene om hvordan man skal få til best mulig utvikling og læring hos eleven. Å styrke selvfølelsen og troen på at de "kan vokse", blir avgjørende for barnets utvikling, og må være grunnleggende for all individuell hjelp. Det er viktig at elevene ikke stigmatiseres som "en som er mindre verdt", og som det "må gjøres noe med".

Alt for mye gammeldags spesialundervisning har vært nærmest tortur for elevene, og enkelte ganger skadet dem. Jevnlig må det holdes møter med foreldrene for å få evaluert framgang og læring, et resultat som nedfelles skriftlig. I ungdomsskolen, og gjerne på barnetrinnet også, er det viktig at elevene er med i denne prosessen.

Periodevis kan man arrangere repetisjonskurs og fordypningskurs kurs hvor elevene kan få melde seg på frivillig.

Vi bør også prøve ut mulighetene for inndeling i moduler med avgrenset lærestoff, som elevene kan ta uansett alderstrinn.

Organisatorisk differensiering, dvs inndeling i ferdighetsnivåer, kan skje for en kortere periode, men er ikke tillatt som permanent tiltak (jfr. Opplæringsloven).

5.11. Bruk av uterommet - uteaktivitet

Dagens barn og unge lever i et samfunn hvor de har mindre kroppslig utfoldelse enn før. Grunnen til dette er både det at

Turdag

Bildet fra gapahuken i Dalen

elevene ikke deltar så mye i slike aktiviteter hjemme, og dessuten fører TV og datamaskiner til mye stillesitting. De fleste blir også kjørt til og fra skolen. Kommunens fysioterapeut har uttalt at ”vi må være forsiktige så vi ikke utdanner invalide 30-åringer”.

Vi vil derfor jevnlig gi elevene aktivitetsøker som gir dem fysisk trening, gjerne i form av opplegg hvor elevene kan velge mellom forskjellige fysiske aktiviteter.

Skolen har siden skoleåret 2002 – 2003 vært med i prosjektet ”Aktiv oppvekst”, et tiltak som har gitt oss inspirasjon til fysisk aktivitet.

En annen side er at vi i omgivelsene våre har et enestående ”klasserom”, hvor man både kan lære noe faglig, og hvor man kan få bevegelse. Når man først vennes til å bruke ”uteklasserommet”, lærer man også å bli glad i omgivelsene og kommunen.

Hvert team skal legge slike opplegg inn i en årsplan, og vi skal bruke både utearealet, de bedrifter vi har i kommunen, de ressurspersoner vi har og den naturen vi har i opplæringa vår.

5.12. Valgukene

Elevenes og skolens valg konsentreres til to valguker i skoleåret. Her bør elevene få velge i et variert tilbud av aktiviteter både i skolen og i samfunnet utenfor skolen. Bl.a. er det mulighet for å gjennomføre arbeidslivserfaring på en arbeidsplass i disse ukene. Det er en del av opplæringa at elevene skal prøve å skaffe arbeidsplassen selv.

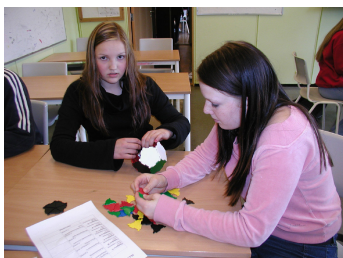
5.13. Begrunnelser og utfordringer

Ledelse og ansatte ved Steigen sentralskole er enige om viktigheten av planmessig arbeid. Etter å ha jobbet etter planene noen år, har disse blitt uunnværlige arbeidsredskaper for både lærere og elever. Det arbeidet vi bruker til planarbeid, har vi mangedobbelt igjen i det daglige arbeidet. Planer er nødvendig for logisk, helhetlig og sammenhengende undervisning. Også elevene har et positivt forhold til planarbeidet. Det hjelper dem til å holde oversikten over sitt eget arbeid, og lærer dem å ta ansvar for sin egen tid.

Vi mener selv at vi har et godt strukturert planarbeid. Det er viktig at vi holder på dette, samtidig som vi ikke låser oss fast. Selve planene og utformingen av disse må gjennomgå

en stadig utvikling, bygget på de erfaringer vi gjør. Vi har også mye gjort på rapporteringssiden i forhold til planene. Et system med årsrapport for hvert team, der selve planen blir vurdert, hvor forslag til endringer framkommer, og dokumentasjon blir fremlagt, vil være en naturlig utvikling. En ordning der hvert team legger fram en egen "årsperm" hvor planer, opplegg, prøver etc. er samlet, vil være en stor ressurs både for teamet og for senere brukere. Tidligere er det nevnt at det er nødvendig og ønskelig å trekke foreldrene og elevene med i planarbeidet. Her ligger kanskje den største utfordringen vår på dette feltet.

6. DEN GRUPPEBASERTE OPPLÆRINGA

Beskrivelse av: skolesamfunnet, klassetrinnet, basisgrupper og andre samarbeidsgrupper.

Elevene våre har gruppetilhørighet på fire nivåer; skolesamfunnet, klassetrinnet, basisgrupper og samarbeidsgrupper.

6.1. Skolesamfunnet

Skolesamfunnet omfatter hele skolen, og alt som skjer i skolens regi. Det er viktig at elevene kjenner til dette samfunnet, og at de er stolte av å tilhøre det.

For å oppnå det vi ønsker, er det viktig at vi med jevne mellomrom gjennomfører større prosjekter med sikte på å øke samhørigheten mellom alle deltakerne; elever, lærere, øvrig personale og foreldrene. Det er også viktig for tilhørigheten at skolen legger vekt på å profilere seg utad, noe som er viktig for å få forståelse for ressursbruk, og gi elever og personalet identitet.

Vi må arbeide aktivt og systematisk med å øke trivsel og tilhørighet for alle i skolesamfunnet. Vi må legge vekt på felles ansvar for menneskelige og materielle verdier. Vi ønsker en skole som legger vekt på skapende prosesser som sang, dans, musikk, forming osv., der det å oppleve sammen blir viktig og naturlig.

Mobbing

Skolen skal ha "null toleranse" for mobbing. Det innebærer at et hvert tilløp til mobbing skal ha **høy** prioritet både hos personalet og ledelsen. Det er utarbeidet eget program og et sett av rutiner for å stoppe mobbing.

Samarbeidsgrupper på tvers av klassetrinn

Feiringa av 30-årsjubileet i 2003

Fellessamlingene

Det er viktig at vi gjennomfører opplegg som spleiser sammen alle deltagere i skolesamfunnet vårt. Derfor holdes det med jevne mellomrom fellessamlinger for elever og personalet i gymnastikksalen. Hensikten er å skape samhold og følelse av fellesskap ("en familie"). Samlingene holdes en gang i måneden, foruten samling ved skolestart og skoleslutt.

Utgangspunktet for samlingene skal være å gi positiv tilbakemelding til elevene, ikke negativ.

6.2. Klassetrinnet

Klassetrinnet omfatter alle elevene på samme klassetrinn. Vi ser det som en fordel at samhørigheten mellom parallellgruppene på samme trinn er ekstra stor. Klassetrinnet brukes også i opplæringa under forelesninger, foredrag, konserter og lignende.

En sammenristningstur ved begynnelsen av åttende klasse, og en lengre tur mot slutten av tiende klasse har vært vanlige samarbeidsprosjekt innenfor trinnet. Den første tar skolen initiativet til, den andre avgjør og starter foreldrene.

Teamet med teamleder er ansvarlig for klassetrinnet. I en del tilfeller vil det være naturlig med aldersblandede grupper, dvs. grupper på tvers av årstrinn, og det er ønskelig å bevisst skape opplegg hvor aldersblanding blir brukt.

6.3. Basisgrupper og kontaktlærer

Basisgruppene består av 10 – 12 elever, og ledes av en kontaktlærer. Det er helt vesentlig at basislærerne på samme trinn samarbeider. Basisgruppene skal normalt bestå av både gutter og jenter, og av elever med forskjellig kunnskapsnivå og faglig nivå.

Det er enighet om at de tidligere brukte "basisgrupper" dvs "team på elevnivå" skal gå ut. Erfaringer fra dette forsøket finnes i skolens dokumenter.

7. EVALUERING – SKOLEVURDERING – TILBAKEMELDING

7.1. Skolevurdering

Hensikten med denne formen for evaluering er å bedre og kvalitetssikre skolens drift på alle områder. Konklusjonene skal i utgangspunktet være konstruktivt veiledende og brukes som endringsredskap.

Skolen har lang erfaring med denne formen for vurdering. Både personalet, elevene og foreldrene ved klassekontaktene har vært med i forskjellige sammenhenger.

Evalueringen har vært ½-årig eller årlige, alt etter deltagergruppe.

Tillitsvalgte og plangruppa er sentrale i valg av evalueringsområde.

Redskapene som er brukte er varierte:

- Elevinspektørene
- Nasjonale prøver
- ½-årlig utviklingssamtale med teamene
- Medarbeidersamtale med personalet (også

renholdere, assistenter osv)

- Spørreundersøkelser
- Miljøundersøkelser
- Elevsamtaler
- Evalueringsmøter felles, på team, i målgrupper

osv.

- Kritisk venn
- "Brev til rektor"
- Besøk av rektor i klassene, mm

7.2. Vi har gjort disse erfaringene:

- Større evalueringer bør ikke skje for ofte. Deltakerne går lei og tar ikke undersøkelsen seriøst nok

- Vi bør ta ut enkelte aktuelle tema og evaluere disse hver for seg.

- Det er viktig å også få fram det som går bra, slik at man ikke kommer inn i en destruktiv tankegang. ("Kos med misnøye")

- Evaluering er et meget effektivt redskap for å endre en organisasjon.

7.3. Bruk av resultatet:

Sluttresultatet skal i utgangspunktet være åpent for alle som har med skolen å gjøre. Resultatet legges ut på skolens hjemmeside.

Administrasjonen systematiserer resultatet og legger dette fram for tillitsvalgt.

Detaljene i evalueringen er kun åpen for rektor og tillitsvalgt.

7.4. Ekstern evaluering:

Sentralskolen er også villig til å nytte ekstern evaluering, ved at andre kommer utenfra og vurderer avtalte områder.

Slik eksterne besøk skal være forberedt og varslet.

Tillitsvalgt og plangruppe skal tas med på råd.

7.5. Elevvurdering

Skolen følger ”Forskrifter for skoleverket”. Her heter det at eleven skal ha både skriftlig og muntlig vurdering som skal fremme læring og utvikling. Det skal også legges til rette for god egenvurdering

Viktige elementer i elevvurdering er:

- være positivt veiledende
- være helhetlig

Skolen skal også minst to ganger å året ha en planlagt og strukturert samtale med foreldre og elev.

8. MEDVIRKNING

Om en skole skal fungere godt, må alle aktørene i skolesamfunnet og alle de som har kontakt med skolen både føle at de blir hørt, og at det blir tatt hensyn til de forskjellige aktørers meninger.

Det er skolens ledelse som har ansvaret for å samordne disse syn til en helhetlig politikk for skolen og sørge for en helhetlig strategi for hvordan skolen hele tiden skal bli bedre.

Viktige medspillere i denne prosessen er den pedagogiske plangruppa og de forskjellige tillitsvalgte, både blant personale, elever og foreldre.

8.1. Personalets medvirkning

Personalet har sin medvirkning både gjennom det pedagogiske planarbeidet, ved evalueringer, diskusjoner og selvsagt også gjennom klubbmøter og tillitsvalg.

Personalets konstruktive og profesjonelle påvirkning er en av de viktigste faktorene for å få til en god skole.

Gjennom bruk av Pedagogisk plangruppe og "Pedagogisk verksted", har lærerne sterk innvirkning på det pedagogiske utviklingsarbeidet.

Pedagogisk plangruppe skal konsentrere seg om overordnet planarbeid. Detaljene skal løses på teamnivå.

Det er viktig at den pedagogiske plangruppa ikke blir et "minilærerråd" som skal administrere skolen. Slike saker hører hjemme i andre fora.

Plangruppa bør konsultere teamene før viktige avgjørelser blir tatt. De har også plikt til å orientere teamet om avgjørelser.

8.2. Elevenes medvirkning

Elevenes viktigste organ for påvirkning er elevrådet, men innspill fra enkeltelever og klasser skal også få

gjennomslagskraft. For å gi elevrådet større reell myndighet, legges ansvaret for elevrådet til rektor.

Elevene skal være med på å evaluere skolen, og vi skal lytte nøye og ta på alvor det elevene sier. Elevene skal i den grad det er mulig være med på den pedagogiske planleggingen i klassen.

Ordfører i samtale med elevrådet

8.3. Foreldrenes medvirkning

Foreldrene kan innvirke på skolen ved bruk av foreldrerådsmøter hvor alle foreldrene har møterett, eller gjennom klassekontaktene. De kan også påvirke skolen ved henvendelse gjennom de halvårlige samtalene med klassestyrer.

Det har vist seg at de "store" felles foreldrerådsmøter ikke samler så mange foreldre.

Bedre har det gått når det har vært innkalt til temamøter om relevante emner, så som narkotika, oppdragelse, utvikling av skolen, grensesetting osv.

Det har også vært vellykket når klassene har laget et opplegg hvor elevene har presentert avslutningen på et

prosjekt. Dermed har foreldrene fått se sitt barn i aksjon, noe de har sagt at de ønsker.

Skolen vil bruke disse formene for samling av foreldrene og tone ned de tradisjonelle foreldremøtene.

Klassekontaktene, to for hver klasse i ungdomsskolen, og en for hver klasse i barneskolen, skal være foreldrenes tillitsvalgte og bindeledd til skolen. De velger to ledere (b.skolen/u.skolen) som representerer foreldrene i skolens driftsutvalg (samarbeidsutvalg). Sammen danner de foreldrerådets arbeidsutvalg.

Klassekontaktene skal være med å evaluere skolen

Klassekontaktene skal med jevne mellomrom ha informasjon om skolens drift.

9. RÅDSORGANER

Følgende rådsstruktur gjelder:

9.1. Samarbeidsutvalget.

4 foreldre (begge klassekontaktlederne skal være representert)

2 lærere (en fra barneskolen og en fra ungdomsskolen)

rektor

representant fra kommunens driftsutvalg

2 elever

1 fra andre tilsatte

9.2. Klassekontaktutvalget:

Klassekontaktutvalget for barneskolen

Klassekontaktutvalget for ungdomsskolen

I de senere år er arbeidet i samarbeidsutvalget tonet ned, og arbeidet i klassekontaktutvalgene har fått større plass

9.3. Foreldrerådet:

Alle foreldrene med barn i skolen

9.4. Foreldrerådets arbeidsutvalg:

Alle klassekontaktene

9.5. Teknisk personale:

Dette er vaktmester og renholder

Rektor samler disse til møte med jevne mellomrom, minst en gang i halvåret.

9.6. Elevråd:

Representant fra hver klasse fra og med 6. klasse.

9.7. Klubb:

Alle organiserte lærere ved skolen

